

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3562

Vragen van de leden **Ceder** (ChristenUnie), **Jasper van Dijk** (SP), **Van der Werf** (D66) en **Piri** (PvdA) aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *het terugsturen van Soedanese afgewezen asielzoekers naar Soedan* (ingezonden 22 juni 2021).

Mededeling van Staatssecretaris **Broekers-Knol** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 13 juli 2021).

Vraag 1

Wat is de rol van taalanalyses in de beoordeling van asielverzoeken? Wat is de wetenschappelijke status van dit taalonderzoek? Met welke zekerheid kunnen op basis van deze onderzoeken conclusies getrokken worden over de taal die iemand spreekt? Met welke zekerheid kunnen op basis van deze onderzoeken conclusies getrokken worden over iemands herkomst?

Vraag 2

Bent u bekend met het feit dat er sinds 2015 academici zijn die vinden dat de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) te ver gaande conclusies trekt op basis van deze taalanalyses, zoals beweerd wordt in het NRC-artikel van 31 mei 2021?¹

Vraag 3

Is het al eens voorgekomen dat er op basis van de taalanalyse verkeerde conclusies zijn getrokken? Zo ja, hoe vaak? Welke gevolgen heeft dit gehad voor de asielzoeker in kwestie? Als blijkt dat de conclusie van de zogenoemde taalexpert verkeerd was, hoe herstelt de IND deze fout dan?

Vraag 4

Klopt het dat IND-medewerkers niet uitgebreid vragen naar de herkomst van letsel, als een asielzoeker hen hierop wijst, zoals in het genoemde artikel staat? Acht u dit een juiste gang van zaken?

¹ Website NRC, 31 mei 2021 (Nederland zet Soedanese asielzoekers uit die gemarteld worden – hoe kan dit? – NRC)

Vraag 5

Klopt het dat een interne werkinstructie voorschrijft dat medewerkers «niet toekomen» aan de vraag of asielzoekers bescherming verdienen als hun nationaliteit niet aannemelijk geacht wordt? En klopt het dat het oordeel dat de nationaliteit niet aannemelijk geacht wordt weer (mede) gebaseerd wordt op de conclusies van de zogenoemde taalexperts? Wil dit inderdaad zeggen dat wanneer zo'n taalexpert zegt dat iemand een andere taal spreekt dan de regio waar de betrokkene vandaan zegt te komen, er vervolgens niet meer gekeken wordt naar het overige bewijs of de overige feiten en omstandigheden die betrokkene aanvoert? Acht u dit een acceptabele gang van zaken? Zou feitelijk letsel dat veroorzaakt kan zijn door marteling of mishandeling niet altijd serieus onderzocht moeten worden en in het relaas betrokken? Zo nee, waarom niet?

Vraag 6

Kunt u de interne werkinstructie waar in vraag 5 naar verwezen wordt met de Kamer delen? Zo nee, waarom niet?

Vraag 7

Hoe gaat de IND om met contra-expertise? In hoeveel gevallen gebeurt het dat de IND zijn beslissing herziet als gevolg van ingebrachte contra-expertise?

Vraag 8

Klopt het dat de Dienst Terugkeer en Vertrek soms asielzoekers uitzet naar landen waarvan de IND niet gelooft dat dit het land van herkomst is, terwijl bovendien op grond van die vermeende ongeloofwaardigheid het hele asielrelaas niet geloofd wordt?² Kunt u uitleggen hoe dit mogelijk is? Hoe gaat u deze zaken herstellen?

Vraag 9

Klopt het dat de IND niet het integrale vluchtverhaal beoordeelt wanneer de dienst zegt de beweerde herkomst van een asielzoeker niet te geloven?³

Vraag 10

Op welke gronden heeft u onderzoek van zowel het instituut voor Mensenrechten en Medisch Onderzoek (iMMO) als het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) naar letsel bij een teruggestuurde Soedanees naast u neergelegd?⁴ Bent u ondanks deze onderzoeken van mening dat het bericht dat de persoon in kwestie na terugkeer mishandeld is «ongefundeerd» was?⁵ Acht u twee van dergelijke onderzoeken niet op zijn minst een vorm van fundament onder de bewering van de uitgezette asielzoeker? Had u zeer doorslaggevend bewijs dat het verhaal toch niet kon kloppen? Zo nee, had u deze signalen dan niet serieus moeten onderzoeken? Zo nee, acht u de handelwijze van de IND niettemin zorgvuldig? Kunt u dat toelichten? Moet u in het licht van de bevindingen van NRC niet concluderen dat een causaal verband tussen de uitzetting en het door het iMMO en NFI vastgestelde letsel aannemelijk is en dat dat verband in elk geval onderzocht had moeten worden?⁶ Zo nee, waarom niet? Hoe weegt u de oordelen van deze instanties in het algemeen?

Vraag 11

Waarom zegt u in de beantwoording van 5 februari 2018 op de eerdere schriftelijke vraag van het lid Voordewind (CU) c.s.⁷ dat u niets bekend is over Soedanese diplomaten die in Nederland informatie hebben verzameld of verzamelen over Soedanese asielzoekers, terwijl nu blijkt dat Nederland

² Website NRC, 18 november 2020 (Amnesty: Nederland wijst asielverzoeken te rigide af – NRC en Nederland zet Soedanese asielzoekers uit die gemarteld worden – hoe kan dit? – NRC)

³ Idem.

⁴ Website NRC, 31 mei 2021 (Nederland zet Soedanese asielzoekers uit die gemarteld worden – hoe kan dit? – NRC)

⁵ Antwoord 2 op schriftelijke vragen van Voordewind c.s. (Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2017–2018, nr. 1054).

⁶ Antwoord 12 op schriftelijke vragen van Van den Hul c.s. (Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2020–2021, nr. 1812).

⁷ Antwoord 12 op schriftelijke vragen van Van den Hul c.s. (Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2020–2021, nr. 1812).

tussen 2012 en 2019 drie Soedanese consuls heeft gevraagd te vertrekken, omdat zij agenten van de NISS bleken te zijn?⁸ Bent u hierover niet ingelicht door de Minister van Buitenlandse Zaken? Had dat volgens u wel moeten? Had u zich niet zelf moeten informeren bij Buitenlandse Zaken over de activiteiten van de Soedanese regering?

Vraag 12

Klopt het dat u uitgeprocedeerde asielzoekers heeft gepresenteerd aan diplomaten van de Soedanese ambassade die volgens het Ministerie van Buitenlandse Zaken spioneerden voor de Soedanese veiligheidsdienst *National Intelligence and Security Service* (NISS)? Acht u dit zorgvuldig? Hoe heeft dit kunnen gebeuren? Acht u de verhalen dat teruggekeerden bij aankomst mishandeld worden niettemin ongeloofwaardig? Vindt u dat oordeel nog steeds geloofwaardig?

Vraag 13

Klopt het dat u aan een functionaris van de Soedanese ambassade, van wie is gebleken dat hij voor de Soedanese geheime dienst werkte en daarom is uitgewezen, in Den Haag gevraagd hebt, in elk geval in een gesprek over een casus op 29 april 2013, te reageren op berichten dat een uitgezette Soedanees door diezelfde geheime dienst ernstig mishandeld zou zijn?⁹ Heeft u de reactie van deze functionaris met de advocaat van betrokkene(n) gedeeld?

Vraag 14

Is het feit dat functionarissen van de Soedanese ambassade in Nederland inlichtingen over Soedanese asielzoekers verzamelden in het ambtsbericht over Soedan verwerkt? Zo nee, waarom niet? Zou deze informatie voor een juiste beoordeling van Soedanese asielverzoeken niet in het ambtsbericht moeten staan? Zouden de asielzaken die op grond van het ambtsbericht waarin deze informatie niet verwerkt was, beoordeeld en afgewezen zijn eigenlijk niet opnieuw beoordeeld moeten worden in het licht van deze bij de overheid bekende informatie?

Vraag 15

Blijft u in het licht van het NRC-artikel van 31 mei jl. bij uw mening dat er op basis van alle beschikbare informatie geen reden was om aan te nemen dat Soedanezen enkel vanwege het feit dat zij terugkeren in de bijzondere aandacht van de Soedanese autoriteiten staan, zoals u eerder antwoordde?¹⁰

Vraag 16

Hoe kan het dat de uitgezette Soedanezen bij aankomst telkens onderaan de vliegtuigtrap al werden opgewacht door de Soedanese geheime dienst? Via welke weg heeft de informatie over de precieze aankomsttijd hen bereikt? Is dit, na de eerste uitzetting in 2013, onderkend en onderzocht? Zo nee, waarom niet?

Vraag 17

Is aan de Soedanese diplomaten aan wie terug te sturen asielzoekers werden gepresenteerd op enige manier duidelijk gemaakt dat het om uitgeprocedeerde asielzoekers ging? Zo ja, hoe?

Vraag 18

Acht u de in de genoemde artikelen beschreven gang van zaken voldoende reden om de manier waarop asielverzoeken inhoudelijk worden behandeld door onafhankelijke onderzoekers door te laten lichten en naar bevind van zaken aan te passen? Zo nee, waarom niet?

⁸ Website NRC, 31 mei 2021 (<https://www.nrc.nl/nieuws/2021/05/31/soedanese-diplomaten-spioneerden-a4045588>)

⁹ Website rijksoverheid, 24 september 2020 (<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/wob-verzoeken/2020/09/24/besluit-op-wob-verzoek-over-soedan-24-september-2020/Bijlagen+bij+besluit+op+Wob-verzoek+over+Soedan+24+september+2020+deel+1.pdf>) p. 5 en 6.

¹⁰ Antwoord 6 op schriftelijke vragen van Van den Hul c.s. (Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2020–2021, nr. 1812).

Vraag 19

Bent u het eens met de auteur Van Kampen die in het vakblad Asiel- en Migratierecht¹¹ stelt dat uit rechterlijke uitspraken volgt dat als op de uitzetting een onmenselijke situatie volgt, de Staatssecretaris de vreemdeling moet terughalen naar Nederland en dat daar dan een nieuwe asielprocedure zou moeten volgen? Zo nee, waarom niet? Volgt uit deze stelling dat een nieuwe asielprocedure, gezien de samenwerkingsplicht, zal moeten beginnen met terugleiding van de betrokkenen? Waarom wel/niet?

Vraag 20

Kunt u alle vragen afzonderlijk beantwoorden?

Mededeling

Hierbij deel ik u mede dat de schriftelijke vragen van de leden Ceder (ChristenUnie), Jasper van Dijk (SP), Van der Werf (D66) en Piri (PvdA), van uw Kamer aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over het terugsturen van Soedanese afgewezen asielzoekers naar Soedan (ingezonden 22 juni 2021) niet binnen de gebruikelijke termijn kunnen worden beantwoord, aangezien nog niet alle benodigde informatie is ontvangen. Ik streef ernaar de vragen zo spoedig mogelijk te beantwoorden.

¹¹ A&MR 2020-4, p. 201–203: Wanneer en hoe kan terugleiding van uitgezette vreemdeling worden verzocht?